

Broj: 01- 387/25-7
Podgorica, 9. mart 2026. godine
MB

Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore, u skladu sa odredbom člana 41 Zakona o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore ("Službeni list CG" br. 42/2011, 32/2014 i 21/17) i člana 41 Pravila o radu Zaštitnika/ce ljudskih prava i sloboda Crne Gore ("Službeni list CG", br. 53/14), nakon sprovedenog ispitnog postupka po pritužbi građanina XX iz Berana, daje

MIŠLJENJE

I Uvod

1. Zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore, obratio se pritužbom građanin XX iz Berana, u kojoj je u bitnom navedeno: da se pritužba odnosi na dva policijska službenika-inspektora; da je tokom saslušanja slušao samo prijetnje, ucjene, prisile i da mu je uskraćena konsultacija sa braniocem; da nije mogao ni do toaleta da pođe; da su mu pominjali porodicu i kako njegova djeca neće znati gdje je te da je sve to trajalo duže od 7 sati i da je proživio psihičku torturu.

Dalje je naveo: da u toku saslušanja nijesu uspjeli da ga natjeraju da prizna nešto što nije uradio; da su dvojica inspektora sami sastavljali izjavu na njegovu štetu te da su ga nakon toga povelili kod tužioca u ODT u Beranama.

Na kraju je naveo: da je sutradan svaki portal objavio članak sa njegovim inicijalima kako je počinio krivično djelo i da je „uhapšen“; da su na društvenim mrežama javno pisali njegovo ime i prezime i nazivali ga kriminalcem te da su ta dva inspektora osmišljeno napravili plan da ga lažno okrive i da mu nanesu štetu kako ličnu tako i profesionalnu.

II Postupanje Zaštitnika

2. Zaštitnik je saglasno odredbama člana 35 Zakona o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore, dana 30.05.2025. godine, aktom br. 01-387/25-1, zatražio izjašnjenje od strane Uprave policije-Regionalnog centra bezbjednosti Sjever – Odjeljenja bezbjednosti Berane, povodom navoda iznijetih u pritužbi kao i kopiju cjelokupne dokumentacije koja je formirana tim povodom.

2.1. Odjeljenje bezbjednosti Berane je dostavilo izjašnjenje br. 44/3-3347/2 od 9.6.2025. godine, u kojem je navedeno: da je dana 17.3.2025. godine, u 02:22 časova dežurnu službu OB Berane, telefonskim putem obavijestio radnik obezbjeđenja KBC Berane da je pošlo do požara na pmv marke Mercedes, reg. oznaka XX, vlasništvo doktora neurologije XX, sa prebivalištem u Plavu, zaposlen u KBC Berane, a koji požar je zahvatio još jedno pmv marke Golf IV vlasništvo doktora kardiologije XX koja su bila parkirana u krugu KBC Berane; da je nakon zaprimljene prijave i izvršenog uviđaja uz ovlaštenje ODT u Beranama konstatovana potpuna šteta na pmv marke Mercedes vlasništvo XX; da je pregledom video nadzora ustanovljeno da je u 02:19 časova, NN lice prišlo predmetnom vozilu i isto polio benzinom i iz blizine podmetnuo požar nakon čega bježi; da je ODT u Beranama konstatovalo da

se radi o krivičnom djelu izazivanje opšte opasnosti iz čl. 357 Krivičnog zakonika Crne Gore u sticaju sa krivičnim djelom Uništenje i oštećenje tuđe stvari iz čl. 253 st.3 KZCG, i da se podnese krivična prijava protiv NN izvršioca; da su preduzimanjem mjera i radnji na rasvjetljavanju predmetnog događaja, službenici OB Berane došli do operativnih podataka da postoji višestrani sukob između XX i XX te da je moguće da je počinilac ili nalogodavac požara XX kojem je dana 23.04.2025. godine, uručen poziv u svojstvu građanina da se javi u prostorije OB Berane 24.4.2025. godine.

Dalje je navedeno: da je istog dana 24.4.2025. godine, XX pristupio u OB Berane i pristao na poligrafsko testiranje vezano za predmetni požar što je i potpisao poligrafskom ispitivaču Uprave policije; da je prilikom poligrafskog ispitivanja XX odregovao kao direktni naručilac podmetanja požara na vozilu vlasništvo XX što je i konstatovano u zapisniku o poligrafskom ispitivanju; da u uzetom obavještenju prikupljenom od građanina XX isti priznao da je dao 200 eura licu, čije ime i prezime nije htio da saopšti, za podmetanje požara na predmetnom vozilu; da je o svemu upoznata državna tužiteljka, koja je saopštila da se XX dovede u tužilaštvo radi saslušanja, uz poseban izvještaj kao dopunu krivične prijave; da je istom omogućen kontakt sa advokatom XX koji je prisustvovao saslušanju te da je po nalogu ODT-a imenovanom oduzet mobilni telefon marke I phone 16 radi vještačenja i pretresa kao i pmv marke audi A6 reg.oznaka BA BHXXX koje je u njegovom vlasništvu radi trasološkog vještačenja.

Takođe je navedeno: da je dana 23.5.2025. godine, po naredbi Osnovnog suda u Beranama u prostorijama grupe za suzbijanje visokotehnološkog kriminaliteta izvršeno pretresanje mobilnog telefona vlasništvo XX uz prisustvo advokata iz Podgorice XX, kojom prilikom XX nije želio da saopšti šifru za otključavanje telefona.

Na kraju je navedeno: da je dana 23.5.2025. godine, načelnik OB Berane primio na razgovor XX, gdje je isti izjavio da nema primjedbi na postupanje policijskih službenika OB Berane, već na postupanje inspektora iz Podgorice koji se predstavio kao XX; da su istom predočena ovlašćenja policije u skladu sa zakonom kao i razlozi oduzimanja telefona i pmv te da je XX izrazio sumnju da postoji zavjera protiv njega, porodice XX i ODT-a u Beranama u namjeri njegove diskreditacije i oduzimanja licence za rad navodeći da je ovaj slučaj drugi po redu jer je prethodno procesuiran za nesavjesno liječenje pacijenta što mu je sve namjestio XX.

2.2. Obzirom da uz izjašnjenje OB Berane nije dostavljena tražena dokumentacija, Zaštitnik je aktom br. 01-387/25-3 od 30.6.2025. godine, od Odjeljenja bezbjednosti Berane zatražio dostavljanje iste.

2.2.1. Odjeljenje bezbjednosti Berane su aktom br. 44/3-3347/4 od 28.7.2025. godine, dostavili traženu dokumentaciju i to: izvještaj o radu dežurne službe za dan 24.4.2025. godine; zapisnik o obavještenju prikupljenom od građanina XX; potvrda o privremeno oduzetim predmetima izdata XX; poseban izvještaj podnešen ODT-u u Beranama protiv XX; telegram o izvršenom KD od dana 24.4.2025. godine, dvije sl. zabilješke kao i poziv upućen XX.

2.2.2. Naknadno, OB Berane je dostavilo evidenciju lica koja pristupaju u službene prostorije OB Berane za dan 24.4.2025. godine kao i dostavnicu da je podnosilac pritužbe primio pisani poziv od OB Berane, da prisustvuje vršenju pretresa njegovog telefona.

2.3. Radi sveobuhvatnog sprovođenja postupka, imajući u vidu da određene činjenice iz izjašnjenja nijesu bile detaljno obrazložene, predstavnici Zaštitnika su dana 13.1.2026. godine, obavili razgovor sa načelnikom Odjeljenja bezbjednosti Berane i komandirima Stanice policije OB Berane.

2.4. Sa tim u vezi, Zaštitnik je aktom br. 01-387/25-7 od 14.1.2026. godine, od Uprave policije – Sektora za borbu protiv kriminala zatražio izjašnjenje kada je podnosilac pritužbe pristupio u OB Berane

radi poligrafskog testiranja (tačno vrijeme), kada je isto započeto i završeno kao i dokumentaciju formiranu tim povodom, a pri činjenici da iz do sada sprovedenog ispitnog postupka pred Zaštitnikom proizilazi da vrijeme pristupanja podnosioca pritužbe u službene prostorije, a za potrebe poligrafskog testiranja kako je navedeno, nije evidentirano.

2.4.1. Sektor za borbu protiv kriminala je dostavio izjašnjenje akt br. 29/216/26-5248/1 od 9.2.2026. godine, u kojem je navedeno: da je dana 24.4.2025. godine, vršeno poligrafsko testiranje podnosioca pritužbe na zahtjev OB Berane; da je početak tkz. predtestnog razgovora sa ispitanikom bio 11:30 časova; da je početak prvog i posljednjeg poligrafskog testiranja bio u 11:51 i 12:13 časova te da je izvještaj o poligrafskom testiranju dostavljen službenom poštom OB Berane.

2.5. Radi okončanja postupka u konkretnom slučaju, Zaštitnik je aktom br. 01-387/25-8 od 26.1.2026. godine, zatražio dostavljanje dodatnog izjašnjenja kada je podnosilac pritužbe pristupio u OB Berane radi poligrafskog testiranja (tačno vrijeme), kada je isto započeto i završeno kao i dokumentaciju formiranu tim povodom.

2.5.1. OB Berane su dostavili dodatno izjašnjenje br.43/5-074/26-579/2 od 12.2.2026 godine, u kojem je navedeno: da je lice XX pristupio po pozivu u 09:30 časova, kada se javio dežurnoj službi i nakon toga je upućen kod službenika Stanice kriminalističke policije, nakon čega je napustio prostorije OB Berane u 10:00 časova; da je podnosilac pritužbe u dogovoru sa službenikom SKP i poligrafskim ispitivačem, kasnije došao na službeni ulaz gdje nije evidentiran; da je nad istim izvršeno poligrafsko testiranje te da je nakon toga, sproveden u ODT u Beranama u 17:59 časova.

III Utvrđene činjenice

3. Na osnovu podnešene pritužbe, dostavljenog izjašnjenja i dokumentacije od strane organizacionih jedinica Uprave policije utvrđeno je:

- da je 17.3.2025. godine, u 02:22 časova, dežurnu službu OB Berane obavijestio radnik obezbjeđenja KBC Berane, da je došlo do požara na putničkom motornom vozilu, marke Mercedes;
- da je vozilo bilo u vlasništvu građanina XX, doktora koji je zaposlen u KBC Berane;
- da je nakon primljene prijave i izvršenog uviđaja, konstatovana potpuna šteta na tom vozilu;
- da je pregledom video nadzora, ustanovljeno da je NN lice prišlo predmetnom vozilu i isto polilo benzinom i podmetnulo požar;
- da je konstatovano da se radi o krivičnom djelu Izazivanje opšte opasnosti iz čl. 357 Krivičnog zakonika Crne Gore u sticaju sa krivičnim djelom Uništenje i oštećenje tuđe stvari iz čl. 253 st.3 KZ-a Crne Gore, te da se podnese krivična prijava protiv NN izvršioca;
- da su preduzimanjem mjera i radnji službenici OB Berane, došli do operativnih podataka da postoji višestrani sukob između XX i XX, te da je mogući učinilac ili nalogodavac podmetanja požara XX;
- da je dana 23.04.2025. godine, uručen poziv podnosiocu pritužbe da u svojstvu građanina pristupi 24.04.2025. godine, radi prikupljanja obavještenja;
- da u pozivu nije navedeno da se podnosilac pritužbe može pojaviti sa advokatom;
- da je dana 24.4.2025. godine, XX pristupio u 09:30 časova u prostorije OB Berane, što se utvrđuje uvidom u evidenciju ulazaka/izlazaka u/iz prostorija OB Berane, kao i u izvještaju o radu dežurne službe za dan 24.4.2025. godine, u dijelu "Ostali događaji";
- da je podnosilac pritužne napustio prostorije OB Berane u 10:00 časova, što je takođe evidentirano u evidenciju ulazaka/izlazaka u/iz prostorija OB Berane;
- da je rađeno poligrafsko testiranje podnosioca pritužbe, koji je pristupio istom kroz sl. ulaz, gdje nije bilo evidentirano vrijeme kada je lice pristupilo ponovo u OB Berane;
- da je početak tkz. predtestnog razgovora sa podnosiocem pritužbe bio u 11:30 časova a

početak prvog i poslednjeg poligrafskog zapisa u 11:51 odnosno u 12:13 časova;

- da je od podnosioca pritužbe započeto prikupljanje obavještenja u 12:30 časova, u kojem Zapisniku je navedeno da je isto završeno u "14,340" za koje vrijeme se pretpostavlja da se radi o 14:30 časova;
- da iz Zapisnika o obavještenju prikupljenom od građanina proizilazi da je prikupljanje obavještenja započeto poslije obavještenja ODT-a o događaju, gdje je u sačinjenoj sl. zabilješki konstatovano da je ODT obaviješteno u 12:20 časova;
- da je sadržina samog obavještenja unijeta na jednoj strani i podnosilac pritužbe nije imao primjedbi na Zapisnik;
- da u Zapisniku koji je sačinjen prilikom prikupljanja obavještenja od podnosioca pritužbe, nijesu navedena prava koja isti može koristiti u postupku;
- da je od podnosioca pritužbe oduzeto vozilo marke Audi kao i telefon marke Ipfone, o čemu je izdata potvrda o privremeno oduzetim predmetima;
- da iz sl. zabilješke proizilazi da je o događaju kao i privremenom oduzimanju predmeta upoznat ODT iz Berana u "12,20 časova", gdje je konstatovano da se protiv podnosioca pritužbe podnese krivična prijava te da joj se lice sprovede na dalju nadležnost i odluku;
- da je lice sprovedeno u ODT Berane u 17:59 časova;
- da je protiv podnosioca pritužbe podnešena krivična prijava kao i poseban izvještaj kao dopuna krivične prijave;
- da iz dokumentacije ne proizilazi da je lice bilo lišeno slobode, odnosno da u istoj ne egzistira dokaz da je sačinjana sl. zabilješka o lišenju slobode, niti da je u sl. zab. o komunikaciji sa dežurnim tužiocem navedeno da je dat nalog od strane tog organa da se podnosilac pritužbe liši slobode;
- da iz dokumentacije proizilazi da je lice boravilo u prostorijama OB Berane od 09:30 časova do 17:59 časova, u svojstvu građanina;
- da se u dnevniku događaja ne navodi da je podnosilac pritužbe boravio u prostorijama za zadržavanje, odnosno da je ulazio/izlazio iz istih;
- da je 23.5.2025. godine, izvršavajući naredbu Osnovnog suda u Beranama, trebalo izvršiti pretres mobilnog uređaja – oduzetog telefona iPhone 16 pro, koji je vlasništvo podnosioca pritužbe, koji je pristupio sa svojim advokatom, gdje podnosilac nije želio da saopšti šifru na telefonu.

Domaće pravo

4. Ustav Crne Gore ("Službeni list Crne Gore", br. 001/07 od 25.10.2007, 038/13 od 02.08.2013) propisuje:

"Prava i slobode ostvaruju se na osnovu Ustava i potvrđenih međunarodnih sporazuma
Svi su pred zakonom jednaki, bez obzira na bilo kakvu posebnost ili lično svojstvo." (član 17)
"Jemči se dostojanstvo i sigurnost čovjeka.

Jemči se nepovredivost fizičkog i psihičkog integriteta čovjeka, njegove privatnosti i ličnih prava.

Niko ne smije biti podvrgnut mučenju ili nečovječnom ili ponižavajućem postupanju.

Niko se ne smije držati u ropstvu ili ropском položaju." (član 28)

"Svako ima pravo na ličnu slobodu.

Lišavanje slobode dopušteno je samo iz razloga i u postupku koji je predviđen zakonom." (član 29 stav 1 i 2)

"Jemči se poštovanje ljudske ličnosti i dostojanstva u krivičnom ili drugom postupku, u slučaju lišenja ili ograničenja slobode i za vrijeme izvršavanja kazne.

Zabranjeno je i kažnjivo svako nasilje, nečovječno ili ponižavajuće postupanje nad licem koje je lišeno slobode ili mu je sloboda ograničena, kao i iznuđivanje priznanja i izjava." (član 31)

“Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore je samostalan i nezavisan organ koji preduzima mjere za zaštitu ljudskih prava i sloboda.

Zaštitnik ljudskih prava i sloboda vrši funkciju na osnovu Ustava, zakona i potvrđenih međunarodnih ugovora, pridržavajući se i načela pravde i pravičnosti”. (član 81 stav 1 i 2)

5. Zakon o Zaštitniku ljudskih prava i sloboda ("Službeni list Crne Gore", br. 042/11 od 15.08.2011, 032/14 od 30.07.2014, 021/17 od 31.03.2017) propisuje:

“Zaštitnik/ca samostalno i nezavisno, na načelima pravde i pravičnosti, preduzima mjere za zaštitu ljudskih prava i sloboda, kad su povrijeđena aktom, radnjim ili nepostupanjem državnih organa, organa državne uprave, organa lokalne samouprave i lokalne uprave, javnih službi i drugih nosilaca javnih ovlaštenja, kao i mjere za spriječavanje mučenja i drugih oblika nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja i kažnjavanja i mjere za zaštitu od diskriminacije.” (član 2)

“Zaštitnik/ca u vršenju svoje funkcije djeluje na način što: ukazuje, upozorava, kritikuje, predlaže ili preporučuje.

Na zahtjev organa, Zaštitnik/ca može dati mišljenje o zaštiti i unaprjeđenju ljudskih prava i sloboda.” (član 20)

„Nakon završetka ispitivanja povrede ljudskih prava i sloboda Zaštitnik/ca daje mišljenje o tome da li je, na koji način i u kojoj mjeri došlo do povrede ljudskih prava i sloboda.” (član 41)

6. Zakonik o krivičnom postupku ("Službeni list Crne Gore", br. 057/09 od 18.08.2009, 049/10 od 13.08.2010, 047/14 od 07.11.2014, 002/15 od 16.01.2015, 035/15 od 07.07.2015, 058/15 od 09.10.2015, 028/18 od 27.04.2018, 116/20 od 04.12.2020, 145/21 od 31.12.2021, 054/24 od 11.06.2024) propisuje:

“Lice lišeno slobode od strane nadležnog državnog organa mora biti odmah obaviješteno, na svom jeziku ili na jeziku koji razumije, o razlozima lišenja slobode i istovremeno upoznato da nije dužno ništa da izjavi, da ima pravo da uzme branioca koga sam izabere, da zahtijeva da se o lišenju slobode obavijesti lice koje sam odredi, kao i diplomatsko konzularni predstavnik države čiji je državljanin, odnosno predstavnik odgovarajuće međunarodne organizacije ako se radi o licu bez državljanstva ili izbjeglici.

Lice koje je lišeno slobode, bez odluke suda, mora odmah biti sprovedeno nadležnom državnom tužiocu, osim u slučajevima predviđenim ovim zakonikom.” (član 5)

“Policija može pozivati građane radi prikupljanja obavještenja o krivičnom djelu i učiniocu. U pozivu se mora naznačiti razlog pozivanja i da građanin ima pravo da u prostorije policije dođe zajedno sa advokatom. Prinudno se može dovesti lice koje se nije odazvalo pozivu samo ako je u pozivu bilo na to upozoreno.

Prikupljanje obavještenja od strane policije od istog lica može trajati onoliko koliko je neophodno da se dobije potrebno obavještenje, a najduže šest sati.

Obavještenja od građana ne smiju se prikupljati prinudno niti uz obmanu ili iscrpljivanje, a policija mora da poštuje ličnost i dostojanstvo građana. Ako građanin odbije da pruži obavještenja on se ne može dalje zadržavati i u tom slučaju se ne primijenjuje pravilo o roku iz stava 2 ovog člana.

Ako pozvani građanin dođe u prostorije policije zajedno sa advokatom, policija će dopustiti da advokat prisustvuje prikupljanju obavještenja od građanina.

Službena zabilješka ili zapisnik o datom obavještenju pročit će se licu koje je obavještenje dalo. To lice može staviti primjedbe koje je policija dužna da unese u službenu zabilješku ili zapisnik. Kopija službene zabilješke ili zapisnika o datom obavještenju izdaće se građaninu, ako to zahtijeva.

Građanin se može ponovo pozivati radi prikupljanja obavještenja o okolnostima drugog krivičnog djela ili učinioca, a radi prikupljanja obavještenja o istom krivičnom djelu može se ponovo pozvati uz saglasnost državnog tužioca.

Prilikom postupanja u skladu sa st. 1 do 6 ovog člana policija ne može građane saslušavati u svojstvu okrivljenog, svjedoka ili vještaka.” (član 259)

7. Krivični zakonik Crne Gore ("Službeni list Republike Crne Gore", br. 070/03 od 25.12.2003, 013/04 od 26.02.2004, 047/06 od 25.07.2006, "Službeni list Crne Gore", br. 040/08 od 27.06.2008, 025/10 od 05.05.2010, 073/10 od 10.12.2010, 032/11 od 01.07.2011, 064/11 od 29.12.2011, 040/13 od 13.08.2013, 056/13 od 06.12.2013, 014/15 od 26.03.2015, 042/15 od 29.07.2015, 058/15 od 09.10.2015, 044/17 od 06.07.2017, 049/18 od 17.07.2018, 003/20 od 23.01.2020, 026/21 od 08.03.2021, 144/21 od 31.12.2021, 145/21 od 31.12.2021, 110/23 od 12.12.2023, 123/24 od 23.12.2024, 121/25 od 21.10.2025) propisuje:

"Ko drugog protivpravno zatvori, drži zatvorenog ili mu na drugi način protivpravno oduzme ili ograniči slobodu kretanja, kazniće se zatvorom do jedne godine.

Ako djelo iz stava 1 ovog člana učini službeno lice zloupotrebom svog položaja ili ovlašćenja, kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

Ako je protivpravno lišenje slobode trajalo duže od trideset dana ili je vršeno na svirep način ili je licu koje je protivpravno lišeno slobode usljed toga teško narušeno zdravlje ili su nastupile druge teške posljedice, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

Ako je usljed djela iz st. 1 i 3 ovog člana nastupila smrt lica koje je protivpravno lišeno slobode, učinilac će se kazniti zatvorom od dvije do dvanaest godina.

Za pokušaj djela iz stava 1 ovog člana kazniće se." (član 162)

8. Zakon o unutrašnjim poslovima ("Službeni list Crne Gore", br. 044/12 od 09.08.2012, 036/13 od 26.07.2013, 001/15 od 05.01.2015, 087/18 od 31.12.2018) propisuje:

"Policija može uputiti poziv na razgovor licu za koje postoji vjerovatnoća da raspolaže podacima koji su neophodni za vršenje policijskih poslova.

U pozivu iz stava 1 ovog člana, moraju se navesti razlozi pozivanja na razgovor, naziv, mjesto i adresa organizacione jedinice Policije u koju se lice poziva na razgovor, vrijeme dolaska i pravo lica da na razgovor dođe sa advokatom.

Ako pozvano lice iz stava 1 ovog člana dođe u prostorije Policije sa advokatom, advokatu se mora omogućiti da prisustvuje razgovoru.

Pozvano lice iz stava 1 ovog člana, poučiće se da nije dužno da daje podatke.

Lice koje se nije odazvalo pozivu može se prinudno dovesti, samo ako je u pozivu bilo na to upozoreno." (član 74)

"Policijski poslovi su:

1) zaštita i unapređenje bezbjednosti građana i Ustavom utvrđenih sloboda i prava; (...)

3) sprječavanje vršenja, otkrivanje i rasvjetljavanje krivičnih djela za koja se gonjenje preduzima po službenoj dužnosti i prekršaja;

4) prevencija svih oblika kriminaliteta i drugih nezakonitih postupanja, pronalaženje učinilaca krivičnih djela i prekršaja i njihovo dovođenje nadležnim organima, kao i preduzimanje mjera i radnji za otkrivanje i identifikovanje imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću; (...) i

17) drugi poslovi propisani zakonom.

Policijski poslovi vrše se primjenom policijskih ovlašćenja, mjera i radnji." (član 18 st. 1,3,4 i 17)

"Vršenje policijskih poslova zasniva se na načelima demokratskog društva, i to: zakonitosti, profesionalizma, depolitizacije, saradnje, srazmjernosti u primjeni ovlašćenja, efikasnosti, nepristrasnosti, nediskriminacije, blagovremenosti, integriteta i hijerarhijske podređenosti.

Policijski poslovi vrše se sa ciljem da se obezbijedi jednaka zaštita bezbjednosti, sloboda i prava građana, primijeni zakon i obezbijedi vladavina prava.

U vršenju policijskih poslova mogu se upotrebljavati ovlašćenja koja su propisana zakonom i čijom se upotrebom cilj postiže sa najmanje štetnih posljedica." (član 19)

"Policijski službenici postupaju u skladu sa Ustavom, potvrđenim međunarodnim ugovorima, zakonom i drugim propisima.

Policijski službenici dužni su da se pridržavaju standarda policijskog postupanja, a naročito standarda koji proizilaze iz obaveza utvrđenih međunarodnim aktima, a odnose se na dužnost služenja ljudima, poštovanje zakonitosti i suzbijanje nezakonitosti, ostvarivanje ljudskih prava, nediskriminaciju prilikom izvršavanja policijskih zadataka, ograničenost i uzdržanost u upotrebi sredstava prinude, zabranu mučenja i primjene nečovječnih i ponižavajućih postupaka, pružanje pomoći ugroženim i drugim licima kojima je pomoć potrebna, obavezu zaštite tajnih i ličnih podataka, obavezu odbijanja nezakonitih naređenja i suprotstavljanje svakom obliku korupcije i diskriminacije.” (član 20)

“Policijska ovlašćenja, mjere i radnje su: (...)

1) obrada podataka o ličnosti i drugih podataka; (...)

3) pozivanje; (...) i

22) druga ovlašćenja propisana zakonom.” (član 41 st. 1 t. 1,3 i 22)

“Policija može uputiti poziv na razgovor licu za koje postoji vjerovatnoća da raspolaže podacima koji su neophodni za vršenje policijskih poslova.

U pozivu iz stava 1 ovog člana, moraju se navesti razlozi pozivanja na razgovor, naziv, mjesto i adresa organizacione jedinice Policije u koju se lice poziva na razgovor, vrijeme dolaska i pravo lica da na razgovor dođe sa advokatom.

Ako pozvano lice iz stava 1 ovog člana dođe u prostorije Policije sa advokatom, advokatu se mora omogućiti da prisustvuje razgovoru.

Pozvano lice iz stava 1 ovog člana, poučiće se da nije dužno da daje podatke.” (član 74)

Lice koje se nije odazvalo pozivu može se prinudno dovesti, samo ako je u pozivu bilo na to upozoreno.

“Kontrola i nadzor rada Policije obezbjeđuje se parlamentarnom, građanskom i unutrašnjom kontrolom, kao i od strane Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore kad vrši poslove nacionalnog preventivnog mehanizma za zaštitu lica lišenih slobode od mučenja i drugih oblika surovog, nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja i postupa po pritužbama na rad policijskih službenika.” (član 189)

“Policijski službenik unutrašnje kontrole, u vršenju poslova unutrašnje kontrole, postupa: (...)

na osnovu preporuka Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore; (...)

O svim slučajevima preduzimanja ili propuštanja radnji i postupanja Policije za koje se u postupku unutrašnje kontrole utvrdi da su suprotne zakonu, blagovremeno se, u pisanom obliku, obavještava ministar.

Državni organi, organi državne uprave, organi lokalne samouprave, organi lokalne uprave i službe obrazovane u skladu sa zakonom kojim se uređuje lokalna samouprava, privredni subjekti, pravna i fizička lica ne smiju otkriti informaciju o zahtjevima dostavljenim od strane policijskog službenika unutrašnje kontrole.” (član 197 stav 1 tač. 7 i st. 2 i 3)

9. Pravilnik o načinu obavljanja određenih policijskih poslova i primjeni ovlašćenja u obavljanju tih poslova ("Službeni list Crne Gore", br. 021/14 od 06.05.2014, 066/15 od 26.11.2015) propisuje:

“Ovim pravilnikom propisuje se bliži način obavljanja određenih policijskih poslova i primjena ovlašćenja u obavljanju tih poslova.” (član 1)

“Policijski službenik je dužan da u vršenju policijskih poslova postupa obazrivo prema građanima, vodeći računa da ne povrijedi dostojanstvo ličnosti i da ih ne izlaže nepotrebnom uznemiravanju ili obavezama.

U vršenju policijskih poslova, policijski službenik se obraća građanima na jasan i razumljiv način i saopštava im razloge zbog kojih im se obraća.” (član 6)

“Ukoliko postoje osnovi sumnje da je izvršeno krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti ili prekršaj, policijski službenik je dužan da preduzme sve potrebne mjere, a naročito da se:

1) pronade učinilac krivičnog djela ili prekršaja, da se učinilac ili saučesnik ne sakrije ili ne pobjegne;

2) otkriju i obezbijede tragovi krivičnog djela ili prekršaja i predmeti koji mogu poslužiti kao dokaz u krivičnom ili prekršajnom postupku, i

3) prikupe sva obavještenja koja bi mogla biti od koristi za uspješno vođenje krivičnog ili prekršajnog postupka.

U slučaju iz stava 1 ovog člana, ukoliko postoje osnovi sumnje da je izvršeno krivično djelo, policijski službenik će obavijestiti nadležnog državnog tužioca.” (član 23)

“U vršenju poslova iz člana 23 ovog pravilnika, policijski službenik, u skladu sa zakonom (...)

privremeno oduzima predmete;

prikuplja obavještenja od građana;

primjenjuje poligrafsko testiranje; (...) (član 24 stav 1 tačke 5,6 i 7)

“Pozivanje lica vrši se, po pravilu, dostavom pisanog poziva.

Maloljetnik se poziva preko zakonskog zastupnika kome je maloljetnik povjeren na čuvanje i vaspitanje, osim ako postoje razlozi iz člana 66 stav 2 ovog pravilnika, kad će se maloljetnik pozvati preko Centra za socijalni rad ili neposredno.

Kad se lice poziva neposredno, telefonom ili drugim sredstvima elektronske komunikacije policijski službenik o tome sačinjava službenu zabilješku.” (član 198)

“Poziv iz člana 198 stav 1 ovog pravilnika obavezno sadrži: naziv i sjedište organizacione jedinice, broj i datum, ime i prezime, datum rođenja, ime roditelja, adresu i jedinstveni matični broj lica koje se poziva, razlog pozivanja, datum, vrijeme i mjesto u koje se lice poziva, upozorenje da se lice može prinudno dovesti ako se ne odozove na uredno dostavljen pisani poziv, pečat i potpis službenog lica.” (član 199)

“Pisani poziv upućuje se poštom ili ga lično dostavlja policijski službenik.

Policijski službenik iz stava 1 ovog člana pisani poziv uručuje na adresi stanovanja lica, radnom mjestu ili drugom prigodnom mjestu za uručenje poziva.” (član 200)

10. Kodeks policijske etike ("Službeni list Crne Gore", br. 046/13 od 02.10.2013, 042/16 od 11.07.2016) propisuje:

„Policijski službenik u obavljanju policijskih poslova postupa u skladu sa načelima utvrđenim Ustavom Crne Gore, potvrđenim međunarodnim ugovorom, zakonom i ovim kodeksom.” (član 1)

“U vršenju policijskih poslova i primjeni ovlašćenja policijski službenik dužan je da poštuje dostojanstvo, ugled i čast svakog lica prema kojem primjenjuje ovlašćenja.” (član 4)

“Policijski službenik je dužan da policijske poslove vrši na način da ne umanju svoj ugled i ugled Policije u cjelini, poštuje dobre običaje i slijedi etička načela u dosljednom sprovođenju zakona.” (...) (član 7 stav 1)

Međunarodno pravo

11. Univerzalna deklaracija o ljudskim pravima propisuje:

“Niko neće biti podvrgnut torturi ili drugom surovom, nečovječnom ili ponižavajućem postupku ili kazni.” (član 3).

“Svako ima pravo na slobodu i bezbjednost ličnosti.

Niko ne može biti lišen slobode osim u sljedećim slučajevima i u skladu sa zakonom propisanim postupkom:

a) u slučaju zakonitog lišenja slobode na osnovu presude nadležnog suda,

b) u slučaju zakonitog hapšenja ili lišenja slobode zbog neizvršenja zakonite sudske odluke ili radi obezbjeđenja ispunjenja neke obaveze propisane zakonom,

c) u slučaju zakonitog hapšenja ili lišenja slobode radi privođenja lica pred nadležnu sudsku vlast zbog opravdane sumnje da je izvršilo krivično djelo, ili kada se to opravdano smatra potrebnim kako bi se preduprijedilo izvršenje krivičnog djela ili bjekstvo po njegovom izvršenju,

d) u slučaju lišenja slobode maloljetnog lica na osnovu zakonite odluke u svrhu vaspitnog nadzora ili zakonitog lišenja slobode radi njegovog privođenja nadležnom organu,

e) u slučaju zakonitog lišenja slobode da bi se spriječilo širenje zaraznih bolesti, kao i zakonitog lišenja slobode duševno poremećenih lica, alkoholičara ili uživalaca droga ili skitnica,

f) u slučaju zakonitog hapšenja ili lišenja slobode lica da bi se spriječio njegov neovlašćeni ulazak u zemlju, ili lica protiv koga se preduzimaju mjere u cilju deportacije ili ekstradicije.

Svako ko je uhapšen mora biti odmah i na jeziku koji razumije obavješten o razlozima za njegovo hapšenje i o svakoj optužbi protiv njega.

Svako ko je uhapšen ili lišen slobode shodno odredbama iz stava 1.c ovog člana mora bez odlaganja biti izveden pred sudiju ili drugo službeno lice zakonom određeno da obavlja sudske funkcije i mora imati pravo da mu se sudi u razumnom roku ili da bude pušten na slobodu do suđenja. Puštanje na slobodu može se usloviti garancijama da će se lice pojaviti na suđenju.

Svako ko je lišen slobode ima pravo da pokrene postupak u kome će sud hitno ispitati zakonitost lišenja slobode i naložiti puštanje na slobodu ako je lišenje slobode nezakonito.

Svako ko je uhapšen ili lišen slobode u suprotnosti s odredbama ovog člana ima utuživo pravo na naknadu.

12. Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima propisuje:

“Niko neće biti podvrgnut torturi ili surovom, nečovječnom ili ponižavajućem postupku ili kazni“(…)(Član 7)

Sve države potpisnice vode računa o tome da nadležne vlasti u najkraćem roku pristupe nepristrasnoj istrazi kad god postoje osnovani razlozi da se vjeruje da je na teritoriji koja potpada pod njihovu nadležnost počinjeno neko djelo mučenja.” (član 12).

13. UN Konvencija protiv mučenja i drugih svirepih, nehumanih ili ponižavajućih postupaka ili kazni propisuje:

“Mučenje označava svaki čin kojim se nekom licu namjerno nanose velike patnje, fizičke ili duševne, sa ciljem da se od njega ili nekog trećeg lica dobiju obavještenja ili priznanja, da se kazni za neko djelo koje je ono ili neko treće lice počinilo ili se sumnja da ga je počinilo, da se uplaši ili da se na njega izvrši pritisak ili iz bilo koje druge pobude zasnovane na bilo kakvom obliku diskriminacije, kad takav bol ili takve patnje nanosi službeno lice ili neko drugo lice koje djeluje po službenoj dužnosti ili na osnovu izričitog naloga ili pristanka službenog lica(…)” (član 1)

“Sve države potpisnice vode računa o tome da nadležne vlasti u najkraćem roku pristupe nepristrasnoj istrazi kad god postoje osnovani razlozi da se vjeruje da je na teritoriji koja potpada pod njihovu nadležnost počinjeno neko djelo mučenja” (član 12).

14. Evropska konvencija o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda propisuje:

“Niko ne može biti podvrgnut mučenju ili nečovječnom ili ponižavajućem postupanju ili kažnjavanju.” (član 3).

“Konvencija jamči svim licima koja tvrde, da su bila podvrgnuta mučenju da se mogu obratiti žalbom vlastima države na čijoj teritoriji se to dogodilo, a dotična država je dužna da im to omogući, kao i da odmah ispita navode žalbe i da ujedno preduzme potrebne mere da se žalilac i eventualni svedoci zaštite od bilo kakvog maltretiranja ili zlostavljanja zbog podnošenja žalbe ili svjedočenja.” (član 13). Štaviše, države su obavezne da odmah („u najkraćem roku“), po službenoj dužnosti, pokrenu nepristrasnu istragu kad god postoje osnovi sumnje da je na njihovoj teritoriji izvršen neki akt mučenja (čl 12). Dakle, mora se voditi neodložna i nepristrasna istraga, bilo po žalbi oštećenog bilo po službenoj dužnosti.

“Svako ima pravo na slobodu i bezbjednost ličnosti.

Niko ne može biti lišen slobode osim u sljedećim slučajevima i u skladu sa zakonom propisanim postupkom: a) u slučaju zakonitog lišenja slobode na osnovu presude nadležnog suda, b) u slučaju zakonitog hapšenja ili lišenja slobode zbog neizvršenja zakonite sudske odluke ili radi obezbjeđenja ispunjenja neke obaveze propisane zakonom, c) u slučaju zakonitog hapšenja ili lišenja slobode radi

privođenja lica pred nadležnu sudsku vlast zbog opravdane sumnje da je izvršilo krivično djelo, ili kada se to opravdano smatra potrebnim kako bi se preduprijedilo izvršenje krivičnog djela ili bjekstvo po njegovom izvršenju, d) u slučaju lišenja slobode maloljetnog lica na osnovu zakonite odluke u svrhu vaspitnog nadzora ili zakonitog lišenja slobode radi njegovog privođenja nadležnom organu, e) u slučaju zakonitog lišenja slobode da bi se spriječio širenje zaraznih bolesti, kao i zakonitog lišenja slobode duševno poremećenih lica, alkoholičara ili uživalaca droga ili skitnica, f) u slučaju zakonitog hapšenja ili lišenja slobode lica da bi se spriječio njegov neovlašćeni ulazak u zemlju, ili lica protiv koga se preduzimaju mjere u cilju deportacije ili ekstradicije.

Svako ko je uhapšen mora biti odmah i na jeziku koji razumije obavješten o razlozima za njegovo hapšenje i o svakoj optužbi protiv njega.

Svako ko je uhapšen ili lišen slobode shodno odredbama iz stava 1.c ovog člana mora bez odlaganja biti izveden pred sudiju ili drugo službeno lice zakonom određeno da obavlja sudske funkcije i mora imati pravo da mu se sudi u razumnom roku ili da bude pušten na slobodu do suđenja. Puštanje na slobodu može se usloviti garancijama da će se lice pojaviti na suđenju.

Svako ko je lišen slobode ima pravo da pokrene postupak u kome će sud hitno ispitati zakonitost lišenja slobode i naložiti puštanje na slobodu ako je lišenje slobode nezakonito. Svako ko je uhapšen ili lišen slobode u suprotnosti s odredbama ovog člana ima utuživo pravo na naknadu.” (član 5)

15. Standardi Evropskog komiteta za prevenciju torture (CPT):

CPT/Inf(92)3- Policijski pritvor Izvod iz 2. opšteg izveštaja, objavljen u 1992. godini:

39. U pogledu procesa saslušanja, CPT smatra da moraju postojati jasna pravila u pogledu načina na koji se vrši policijsko ispitivanje. Pravila treba, između ostalog, da sadrže sljedeće: obavještanje pritvorenika o identitetu (imenu i/ili broju) osoba prisutnih tokom saslušanja; dozvoljenoj dužini trajanja saslušanja; periodima odmora između saslušanja i pauzama tokom saslušanja; mestima na kojima se saslušanja mogu odvijati; o tome da li se od pritvorenika može zahtevati da stoji tokom ispitivanja; o saslušanju osoba koje su pod uticajem lijekova, alkohola, itd. Takođe bi trebalo da postoji obaveza sistematskog evidentiranja vremena kad saslušanje počinje i završava, svakog zahtjeva istaknutog od strane pritvorene osobe tokom saslušanja i osoba koje su prisutne tokom svakog saslušanja.

40. CPT smatra da bi se osnovne garancije date osobama u policijskom pritvoru mogle dodatno osnažiti (a rad policijskih službenika moguće i znatno olakšati) ukoliko bi postojao jedinstven i sveobuhvatan policijski zapisnik za svaku pritvorenu osobu, u kojem bi bili evidentirani svi aspekti pritvora i sve radnje preduzete u vezi pritvorenih osoba (vreme kada su lišene slobode i razlozi za to; kada su im saopštena njihova prava; znaci povreda, psihičke bolesti, itd; kada su član porodice/konzulat i advokat bili kontaktirani i kada su ih ovi posetili; kada im je bila ponuđena hrana; kada su bili saslušani; kada su bili prebačeni ili oslobođeni, itd.). Za različite stavke (na primer, stvari u posedu date osobe, činjenici da su osobi saopštena njena prava i da se ta osoba na njih poziva ili da ih se odriče), trebalo bi dobiti potpis pritvorenika, odnosno, ukoliko je potrebno, objasniti zbog čega taj potpis nedostaje. Nadalje, advokatu pritvorenika bi trebalo omogućiti uvid u taj zapisnik o pritvoru.

CPT/Inf(2002)15- Novi standardi CPT-a u pogledu policijskog pritvora:

34. Ispitivanje osumnjičenih je stručan posao koji zahteva određenu obuku da bi se izvršio na zadovoljavajući način. Prije svega, sam cilj takvog ispitivanja mora biti kristalno jasan: taj cilj treba da bude pribavljanje tačnih i pouzdanih informacija radi utvrđivanja istine o pitanjima koja su pod istragom, a ne dobijanje priznanja od nekoga koga službena lica koja obavljaju ispitivanje unaprijed smatraju krivim. Uz odgovarajuću obuku, definisanje kodeksa ponašanja prilikom ispitivanja osumnjičenih veoma bi doprinijelo da se lica koja primenjuju zakon pridržavaju gore pomenutog cilja.

36. Elektronsko (tj. audio i/ili video) snimanje policijskih informativnih razgovora predstavlja važnu dodatnu mjeru zaštite protiv zlostavljanja pritvorenika. CPT sa zadovoljstvom primećuje da se uvođenje takvih sistema razmatra u sve većem broju zemalja. Takva sredstva obezbjeđuju

kompletan i autentičan zapis o postupku informativnog razgovora i time u velikoj meri olakšavaju istragu o bilo kakvim tvrdnjama o zlostavljanju. Ovo je u interesu i osoba koje su zlostavljane od strane policije i pripadnika policije suočenih sa neosnovanim tvrdnjama da su primjenjivali fizičko zlostavljanje ili psihološke pritiske. Elektronsko snimanje policijskih informativnih razgovora takođe smanjuje mogućnost da optuženi kasnije lažno poriču da su dali određena priznanja.

40. CPT se zalagao od samog početka svojih aktivnosti za garantovanje tri prava osoba u policijskom pritvoru: pravo na usluge advokata i ljekara i pravo da se o pritvaranju obavijesti srodnik ili treće lice po izboru pritvorene osobe. Na osnovu preporuka CPT preduzeti su koraci u mnogim državama ugovornicama da se ove mjere uvedu ili ojačaju, naime pravo pritvorene osobe na advokata je široko prihvaćeno u državama koje je CPT posetio; u nekoliko zemalja gdje to pravo još uvek nije uvedeno postoje planovi da se to uradi.

CPT/Inf(2011)28-sio 1. Pristup advokatu kao način sprečavanja zlostavljanja - Izvod iz 21. opšteg izveštaja, objavljen u 2011. godini:

19. Da bi pravo na pristup advokatu u potpunosti bilo djelotvorno, ono treba da bude zajemčeno od samog početka lišavanja slobode¹. Zapravo, CPT je u više navrata utvrdio da je period neposredno nakon lišavanja slobode vrijeme kada je rizik od zastrašivanja i fizičkog zlostavljanja najveći. Nadalje, pravo na pristup advokatu trebalo bi da se primjenjuje od trenutka lišenja slobode, bez obzira na tačan pravni status dotične osobe; tačnije, ostvarivanje tog prava ne bi trebalo da zavisi od toga da li se lice formalno proglašava „osumnjičenim“. Na primer, u mnogim pravnim sistemima u Evropi, osobe mogu biti obavezane da dođu i provedu određeni vremenski period u policijskim prostorijama u svojstvu „svjedoka“ ili radi „informativnog razgovora“; CPT zna iz iskustva da takva lica mogu biti izložena ozbiljnom riziku od zlostavljanja.

CPT/Inf (2019) 2, str 22:

Evropski komitet za prevenciju torture navodi da je važno da kada god se neko lice dovede ili pozove u policijsku ustanovu u cilju prikupljanja informacija o krivičnom djelu, njegovo/njeno prisustvo uvijek propisno evidentira. Posebno, u evidenciji treba navesti ko je doveden ili pozvan, od strane koga, po čijem nalogu, u koje vrijeme, iz kog razloga, u kom svojstvu (osumnjičeni, svjedok, itd.), kome je dotično lice predato i kada je dotično lice napustilo prostorije policije.²

V ZAKLJUČNA OCJENA

16. Zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore, obratio se pritužbom građanin XX iz Berana, koja se može sublimirati na način da ukazuje na nezakonito i neprofesionalno postupanje prema njemu tokom primjene policijskih ovlašćenja od strane Odjeljenja bezbjednosti (OB) Berane, te da su mu uskraćene procesne garancije dok je njegov boravak u prostorije OB Berane bio preko 7 sati u svojstvu građanina.

17. Uvidom u dokumentaciju, konkretno u dostavnicu o uručenom pozivu, Zaštitnik zapaža da je podnosilac pritužbe dana 23.4.2025. godine, primio pisani poziv br. 44/3-1-sl, upućen od strane OB Berane, da se javi u prostorije tog OB-a 24.4.2025. godine, radi prikupljanja obavještenja, a koji je svojeručno potpisao.

Zaštitnik podsjeća da je ZKP-om članom 259 st. 1 propisano da: „Policija može pozivati građane radi prikupljanja obavještenja o krivičnom djelu i učiniocu. U pozivu se mora naznačiti razlog pozivanja i da

¹ Naravno, u zavisnosti od okolnosti datog slučaja, pravo na pristup advokatu može se koristiti čak i u ranijoj fazi;

² CPT/Inf (2019) 2, str 22;

građanin ima pravo da u prostorije policije dođe zajedno sa advokatom. Prinudno se može dovesti lice koje se nije odazvalo pozivu samo ako je u pozivu bilo na to upozoreno.”

17.1. Uvidom u dostavljeni poziv koji je uručen podnosiocu pritužbe br. 44/3-1 sl. od 19.5.2025. godine, a kojim se poziva da pristupi u prostorije OB Podgorica radi vještačenja telefona, Zaštitnik zapaža da u pozivu nije navedeno da lice može doći sa advokatom.

Zaštitnik zapaža kontinuitet loše prakse prilikom primjene instituta pozivanja građana radi prikupljanja obavještenja u svojstvu građana, koja nije u skladu sa članom 259 ZKP-a, na šta je Zaštitnik više puta upozoravao³, odnosno u skladu sa članom čl. 74 st. 1 i 2 Zakona o unutrašnjim poslovima.

18. Uvidom u evidenciju lica koja pristupaju u službene prostorije OB Berane, na dan 24.4.2025. godine, Zaštitnik zapaža da je konstatovano da je podnosilac pritužbe pristupio u 09:30 časova a da je napustio u 10:00 časova, gdje postoji potpis službenika koji je to naveo.

Daljim uvidom u dodatno izjašnjenje OB Berane, Zaštitnik konstatuje da je podnosilac pritužbe naknadno pristupio u OB Berane na sl. ulaz i da isti nije evidentiran u evidenciju ulazaka/izlazaka ul/iz prostorija OB Berane.

18.1. Zaštitnik je tokom obilaska OB Berane 2024. godine⁴, u preventivnom mandatu, konstatovao da se u ovom OB-u vodi posebna evidencija koja se odnosi na evidentiranje lica koja su pristupila po pozivu.

Međutim, tokom obilaska OB Berane⁵ u julu 2025. godine, Zaštitnik je konstatovao da se vodi jedinstvena evidencija za lica koja pristupaju po pozivu i za lica koja pristupaju u prostorije OB-a, a što proizilazi i iz evidencije koja je dostavljena Zaštitniku u konkretnom slučaju. Zaštitnik je u preventivnom mandatu davao preporuke⁶ OB Berane, kada je u pitanju vođenje evidencija za lica koja ulaze/izlaze iz OB-a odnosno koja pristupaju u OB Berane po pozivu, za koju ukazuje da je neophodno istu što prije ispoštovati.

18.2. Zaštitnik podsjeća da Evropski komitet za prevenciju torture navodi da je važno da kada god se neko lice dovede ili pozove u policijsku ustanovu u cilju prikupljanja informacija o krivičnom djelu, njegovo/njeno prisustvo uvijek propisno evidentira. Posebno, u evidenciji treba navesti ko je doveden ili pozvan, od strane koga, po čijem nalogu, u koje vrijeme, iz kog razloga, u kom svojstvu (osumnjicheni, svjedok, itd.), kome je dotično lice predato i kada je dotično lice napustilo prostorije policije.⁷

19. Iz izjašnjenja Uprave policije- Sektora za borbu protiv kriminala, proizilazi da je poligrafski ispitivač, započeo preduzimanje mjera i radnji prema podnosiocu pritužbe u 11:30 časova, kada je obavljen tkz. predtestni razgovor, odnosno da je početak prvog i poslednjeg poligrafskog testiranja bilo u 11:51 i 12:13 časova.

19.1. Dalje, Zaštitnik primjećuje da je u sl. zab. 44 br. 03/01-215/25-1628/7 od 24.4.2025. godine, koja je sačinjena povodom obavljenih konsultacija sa osnovnom državnom tužiteljkom u ODT u Beranama

³ Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore podsjeća na preporuke date Upravi policije u Mišljenju broj 01-550/17-5 od 2.10.2018. godine, kao i Mišljenju broj 01-384,382,378,439,377,379,383,381,380/20-4 od 5.10.2020. godine, da se u budućem postupanju lišenju slobode nekog lica pristupa samo u slučaju postojanja Zakonom propisanih razloga i osnova, kao i da se građani pozivaju radi prikupljanja obavještenja u potpunosti u skladu sa Zakonom.

⁴ https://www.ombudsman.co.me/zastitaiprevencija/159.news_report.html

⁵ https://www.ombudsman.co.me/zastitaiprevencija/184.news_report.html

⁶ <https://www.ombudsman.co.me/zastitaiprevencija/doc.php?categ=preporuke&find2=838>

⁷ CPT/Inf (2019) 2, str 22;

od strane postupajućeg policijskog službenika, navedeno da je državna tužiteljka o događaju i privremenom oduzimanju predmeta obaviještenja u „12:20h“, gdje je ista naložila da se protiv podnosioca pritužbe podnese krivična prijava za KD iz čl. 327 st.1 KZCG u sticaju sa KD iz čl. 253 st. 2, te da joj se lice sprovede na dalju nadležnost i odluku, odnosno da je isto sprovedeno u ODT u 17:59h.

19.2. Uvidom u Zapisnik o obavještenju prikupljenom od podnosioca pritužbe, konstatuje se da je prikupljanje započeto u 12:30 časova, te da je završeno u „14:340“ časova, gdje se pretpostavlja da se radi o vremenskom periodu oko 14:30 časova. Dakle, prema tim podacima, uzimanje obavještenja je trajalo oko 2 sata, iako je sama sadržina zapisnika koja se odnosi konkretno na data obavještenja sadržana na polovini stranice, pa se ne može izvesti zaključak o sadržini razgovora koji je ukupno trajao oko 2 sata.

20. U izjašnjenjima OB Berane br. 44/3-3347/2 od 6.6.2025. godine i 16.7.2025. godine, niti u kasnije dostavljenom dodatnom izjašnjenju nijesu opovrgnuti navodi podnosioca pritužbe da je bio zadržan nezakonito i da mu nije bilo dozvoljeno da pođe do toaleta odnosno da mu je bilo uskraćeno pravo na branioca tokom prikupljanja obavještenja od strane policijskog službenika. U izjašnjenju je navedeno da je istom omogućen kontakt sa advokatom XX, ali tek na saslušanju kod tužioca.

Sa navedenim u vezi, Zaštitnik zapaža da u Zapisniku ne postoji konstatacija da je podnosilac pritužbe bio uopšte upoznat da ima pravo da angažuje branioca prilikom prikupljanja obavještenja od strane policijskog službenika.

21. Iz sl. zab. 44 br. 03/01-215/25-1628/7 je navedeno da je lice sprovedeno u ODT na dalju nadležnost i odluku u „17:59h“.

Zaštitnik iz spisa predmeta konstatuje da je podnosilac pritužbe bio pod konstatnim neprekidnim faktičkim nadzorom PS u periodu od 11:30 (od momenta preduzimanja radnji prema licu od strane poligrafskog ispitivača) do 17:59 časova (do momenta kada je sproveden u ODT U Beranama) u ukupnom trajanju od 6 časova i 29 minuta, što je suprotno čl. 259 st. 2 ZKP-a.

Zaštitnik podjeća na čl. 259 st. 2 ZKP-a. koji propisuje da: *“Prikupljanje obavještenja od strane policije od istog lica može trajati onoliko koliko je neophodno da se dobije potrebno obavještenje, a najduže šest sati.”*

Zaštitnik konstatuje da u periodu od završetka prikupljanja obavještenja (oko 14:30 časova) do samog sprovođenja u ODT Berane podnosioca pritužbe (u 17:59 časova), gdje je prošlo je oko 3 sata i 30 minuta, prema podnosiocu pritužbe nijesu preduzimane bilo kakve dalje mjere i radnje. Imajući u vidu da je lice boravilo u svojstvu građanina, ovaj vremenski period predstavlja period kada je podnosilac pritužbe zadržan u prostorije OB Berane duže nego što je to bilo potrebno, odnosno kumulativno duže od onog perioda koji je ZKP-om propisan kao dozvoljen.

21.1. Zaštitnik primjećuje da iz spisa predmeta proizilazi, da podnosilac pritužbe ni u jednom momentu nije bio lišen slobode od strane ODT-a u Beranama, obzirom da nije sačinjena sl. zabilješka o lišenju slobode, niti je u sačinjenoj sl. zabilješci postupajućeg policijskog službenika o konsultacijama sa ODT-om navedeno da je ODT naložila da se lice liši slobode.

Takođe, u izjašnjenju OB Berane nije navedeno da je podnosilac pritužbe u bilo kojem momentu bio lišen slobode.

Iz navedenog proizilazi da je lice u svojstvu građanina boravilo sve vrijeme u prostorijama OB Berane, i da su prema njemu preduzimate mjere i radnje dok je u bio u statusu građanina.

22. U dostavljenim izjašnjenjima nije opovrgnuto na bilo koji način da je podnosilac pritužbe bio spriječen da napusti prostorije OB Berane u trajanju dužem od sedam sati odnosno do 17:59h, bez donošenja formalne odluke o lišenju slobode, bez obrazloženja zakonskog osnova za takvo postupanje i bez obavještanja o pravima koja mu pripadaju u slučaju lišenja slobode.

Takvo postupanje, po ocjeni Zaštitnika, predstavlja faktičko lišenje slobode, nezavisno od toga kako se postupanje kvalifikuje u dostavljenom izjašnjenju. Evropski sud za ljudska prava u svojoj ustaljenoj praksi naglašava da se postojanje lišenja slobode cijeni prema stvarnoj situaciji, a ne prema formalnoj kvalifikaciji, uzimajući u obzir trajanje, stepen ograničenja slobode kretanja i prirodu primijenjenih mjera.

23. U tom smislu, Zaštitnik podsjeća na praksu Evropskog suda za ljudska prava u vezi sa članom 5 stav 1 Evropske konvencije o ljudskim pravima, kojim se jemči pravo na slobodu i bezbjednost ličnosti. Sud je u više presuda zauzeo stav da zadržavanje lica u policijskim prostorijama u trajanju od više sati, bez jasnog i zakonitog osnova i bez mogućnosti slobodnog napuštanja prostorija, predstavlja lišenje slobode u smislu člana 5 stav 1 Konvencije.

Evropski sud je posebno naglasio da se dobrovoljni dolazak po policijskom pozivu ne može pretvoriti u lišenje slobode, osim ako su ispunjeni uslovi iz člana 5 stav 1, odnosno ako je lišenje slobode neophodno radi obezbjeđenja izvršenja zakonom propisane obaveze, ili zasnovano na osnovanoj sumnji da je lice izvršilo krivično djelo, uz poštovanje zakonom propisanih procedura.

U konkretnom slučaju, ne proizilazi da su postojali razlozi za primjenu bilo kojeg od izuzetaka predviđenih članom 5 stav 1 Evropske konvencije o ljudskim pravima, niti da je podnosilac pritužbe formalno obaviješten da je lišen slobode, niti da su mu bile obezbijeđene procesne garancije koje Konvencija i domaće pravo garantuju u slučaju lišenja slobode.

24. Imajući u vidu navedeno, Zaštitnik zaključuje da je sprječavanje podnosioca pritužbe da napusti prostorije OB Berane u trajanju dužem od šest sati, predstavljalo nezakonito i proizvoljno lišenje slobode, suprotno čl. 29 st.2 Ustava Crne Gore i analogno tome čl. 5 stav 1 Evropske konvencije o ljudskim pravima.

Sa izloženog, polazeći od toga da je institucija Zaštitnika ljudskih prava i sloboda u Crnoj Gori ustanovljena u cilju zaštite i unaprijeđenja ljudskih prava i sloboda zajamčenih Ustavom, zakonom, ratifikovanim međunarodnim ugovorima o ljudskim pravima i opšte prihvaćenim pravilima međunarodnog prava i u cilju jačanja vladavine prava, a pridržavajući se i načela pravde i pravičnosti, u skladu sa članom 41 stav 2 Zakona o Zaštitiku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore, Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore daje:

PREPORUKU

Ministarstvu unutrašnjih poslova – Odjeljenju za unutrašnju kontrolu policije:

a) da sprovede postupak i ispita eventualno postojanje disciplinske odgovornosti policijskog službenika Odjeljenja bezbjednosti Berane koji je preduzimao mjere i radnje u konkretnom slučaju;

ponavlja ranije datu preporuku Upravi policije – Odjeljenju bezbjednosti Berane:

b) da se vodi posebna evidencija u Dežurnoj službi OB Berane, koja se odnosi na lica koja su pristupila po pozivu, u kojoj će se pravilno evidentirati sva lica koja pristupaju po pozivu i koja će sadržati sve neophodne podatke u skladu sa standardima Evropskog komiteta za prevenciju torture (CPT-a);

i daje nove preporuke Upravi policije – Odjeljenju bezbjednosti Berane:

c) da se u pozivu koji se uručuju građanina/kama radi prikupljanja obavještenja, naznači razlog pozivanja, da građanin ima pravo da u prostorije policije dođe zajedno sa advokatom te da se prinudno može dovesti lice koje se nije odazvalo pozivu, shodno čl. 259 st.1 Zakonika o krivičnom postupku;

d) da u budućem postupanju, obezbijedi dosljedno poštovanje nacionalnih propisa, potvrđenih međunarodnih ugovora i opšteprihvaćenih pravila međunarodnog prava koji se odnose na poštovanje ljudskih prava prilikom preduzimanja radnji iz svoje nadležnosti.

U skladu sa članom 42 stav 2 Zakona o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore, MUP – Odjeljenje za unutrašnju kontrolu policije dužno je da u roku od 30 dana od dana prijema ovog Mišljenja, dostavi Zaštitniku izvještaj o preduzetim radnjama za izvršenje date preporuke (preporuka a), Odjeljenje bezbjednosti Berane je dužno da u roku od 15 dana od prijema ovog Mišljenja dostavi Zaštitniku izvještaj o preduzetim radnjama za izvršenje date preporuke (preporuka b) dok će Zaštitnik date preporuke Odjeljenju bezbjednosti Berane (preporuke c i d) pratiti u kontinuitetu.

**ZAMJENICA ZAŠTITNIKA
LJUDSKIH PRAVA I SLOBODA CRNE GORE
Mirjana Radović**

Dostaviti:

- podnosiocu pritužbe;
- Ministarstvo unutrašnjih poslova – Odjeljenju za unutrašnju kontrolu policije;
- Upravi policije – direktoru;
- Upravi policije – Regionalni centar bezbjednosti Sjever;
- Upravi policije – Odjeljenje bezbjednosti Berane;
- Osnovnom državnom tužilaštvu u Beranama (na upoznavanje);
- a/a.